

Strona główna>Wyszukiwanie przedstawicieli zawodów prawniczych>Rodzaje zawodów prawniczych

Rodzaje zawodów prawniczych

Czechy

Na tej stronie przedstawiono w zarysie zawody prawnicze w Czechach.

Zawody prawnicze – wprowadzenie

Do zawodów prawniczych należą sędziowie (*soudci*), prokuratorzy (*státní zástupci*), adwokaci (*advokáti*), notariusze (*notáři*) i komornicy (*exekutoři*).

Prokuratorzy

Organizacja

Prokuratorzy są prawnikami – pracownikami prokuratury. Prokuratura to organ publiczny reprezentujący państwo. Występuje w obronie interesu społecznego w ściśle określonych sprawach. Prokuratorzy prowadzą sprawy objęte kompetencją prokuratury. Żadne inne organy ani osoby nie mogą naruszać obszaru ich działalności, zastępować ani reprezentować ich w wykonywaniu powinności służbowych.

Prokuratura posiada strukturę analogiczną do struktury sądownictwa (rejonowa, okręgowa i generalna). Naczelnym organem jest Prokuratura Generalna – urząd prokuratury na szczeblu centralnym, którego siedziba mieści się w Brnie. Odpowiada za nadzór nad czynnościami prokuratury. Prokuratora Generalnego powołuje i odwołuje rząd na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

Stowarzyszenie zawodowe

Związek Zawodowy Prokuratorów Republiki Czeskiej (**Unie státních zástupců České republiky**) jest dobrowolnym stowarzyszeniem zawodowym mającym na celu pomoc prokuratorom w wykonywaniu ich zadań oraz krzewienie praworządności i niezależności od wszelkich wpływów w procesie decyzyjnym. Związek zawodowy uczestniczy również w szkoleniu zawodowym prokuratorów i aplikantów prokuratorów oraz reprezentuje interesy prokuratorów.

Wykonywanie zawodu reguluje kodeks etyki zawodowej prokuratorów.

Lista prokuratorów, uporządkowana według przypisanego im urzędu, znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości:

[Ministerstwo Sprawiedliwości.](#)

Rola i obowiązki prokuratury

Prokuratorzy są funkcjonariuszami publicznymi, którzy reprezentują państwo, chroniąc interes społeczny, w szczególności zajmując się ściganiem przestępstw i czuwając nad przestrzeganiem prawa w trakcie tymczasowego aresztowania, wykonywania kary pozbawienia wolności, leczenia przymusowego zarządzonego przez sąd, w zakładach poprawczych i zakładach zamkniętych oraz w związku z zapobieganiem przestępczości i udzielaniem pomocy ofiarom przestępstw.

Uprawnienia w postępowaniu karnym

Prokurator może podejmować czynności jako organ ścigania na każdym etapie postępowania karnego. Prokuratorowi przysługują określone uprawnienia procesowe oraz odpowiednio ciążą na nim obowiązki procesowe.

Działalność prokuratury reguluje ustawa nr 283/1993. Prokuratura odpowiada w szczególności za ściganie przestępstw. Ma też inne zadania przewidziane w kodeksie postępowania karnego. Czuwa również nad przestrzeganiem prawa w trakcie tymczasowego aresztowania, wykonywania kary pozbawienia wolności, leczenia przymusowego zarządzonego przez sąd, w ośrodkach detencyjnych, w zakładach poprawczych i zakładach zamkniętych oraz w innych przypadkach, w których ustawa dopuszcza ograniczenie wolności osobistej, uczestniczy w innych postępowaniach niż postępowanie karne oraz wykonuje inne zadania przewidziane ustawą szczególną.

Prokuratorzy pilnują przestrzegania prawa w postępowaniu przygotowawczym. Zgodnie z kodeksem postępowania karnego (ustawa nr 141/1961) określone czynności na tym etapie postępowania należą do wyłącznych kompetencji prokuratora.

Przed wszczęciem postępowania karnego prokurator musi powziąć wiadomość o okolicznościach faktycznych wskazujących na popełnienie przestępstwa (art. 158 ust. 2 kodeksu postępowania karnego).

Prokurator wnosi akt oskarżenia (ze wskazaniem kary, jakiej się domaga), rozpoczynając postępowanie przed właściwym sądem. Jeśli prokurator wniósł akt oskarżenia rozpoczynający postępowanie przed sądem, ma obowiązek uczestniczyć w rozprawie głównej, oraz wygłosić mowę końcową na zakończenie rozprawy.

Prokurator jest również uprawniony do zawierania ugody obrończej (dotyczącej dobrowolnego poddania się karze).

Jeżeli prokurator uzna, że zapadł niewłaściwy wyrok, może go zaskarżyć. Taki środek odwoławczy może być na korzyść lub na niekorzyść oskarżonego.

Możliwe jest również dalsze zaskarżenie wyroku przez Prokuratora Generalnego.

Prokurator może również wnieść o skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania na korzyść lub niekorzyść oskarżonego.

W postępowaniu przeciwko nieletniemu obecność prokuratora jest zawsze obowiązkowa, nie tylko podczas rozprawy głównej, lecz także podczas wszystkich jawnych posiedzeń (ustawa nr 218/2003 o postępowaniu przed sądem w sprawach przeciwko nieletnim).

Do wyłącznych kompetencji prokuratora należy również decydowanie o rozwiązaniach alternatywnych na etapie postępowania przygotowawczego.

Działania prokuratury w sprawach innych niż sprawy karne

Prokuratura może również zalecić wszczęcie postępowania cywilnego lub przystępować w zakresie dopuszczonym ustawą do postępowań cywilnych będących w toku.

Podstawą prawną uczestnictwa prokuratury w postępowaniu cywilnym jest art. 80 Konstytucji Republiki Czeskiej, który stanowi, że poza ściganiem przestępstw prokuratura może wykonywać inne zadania przewidziane w ustawie. Na mocy ustawy o prokuraturze prokuratura może działać poza postępowaniem karnym. Uprawnienie to zostało uściślone w kodeksie postępowania cywilnego, który stanowi, że prokuratura może przystępować do postępowań cywilnych będących w toku.

Poza możliwością uczestnictwa w postępowaniu cywilnym w charakterze strony, prokuratura może wnieść o wszczęcie postępowania przez Prokuratora Generalnego, m.in. w sprawach o zaprzeczenie ojcostwa na podstawie kodeksu rodzinnego.

Kwalifikacje i inne wymagania dotyczące prokuratorów

Prokuratorzy obejmują urząd w następstwie powołania. Prokuratorów powołuje na czas nieoznaczony Minister Sprawiedliwości, na wniosek Prokuratora Generalnego. Prokurator składa ślubowanie wobec Ministra Sprawiedliwości.

Aby zostać powołanym na urząd prokuratora kandydat musi posiadać obywatelstwo czeskie oraz:

mieć pełną zdolność do czynności prawnych,
być niekaranym,
mieć ukończone 25 lat w chwili mianowania,
posiadać tytuł magistra prawa czeskiego uniwersytetu,
zdać egzamin zawodowy,
posiadać cechy osobowości, które gwarantują należyte wykonywanie zawodu sędziego, oraz
przyjąć powołanie na prokuratora oraz przydział na stanowisko w prokuraturze.

Prokuratorów powołuje się na czas nieoznaczony, ale decyzją Ministra Sprawiedliwości mogą oni zostać zawieszeni w czynnościach służbowych. Stosunek służbowy prokuratora wygasa po ukończeniu przez niego 70 lat, w razie śmierci lub uznania za zmarłego, utraty lub ograniczenia praw cywilnych, odmowy złożenia ślubowania, utraty czeskiego obywatelstwa, przyjęcia funkcji, której nie można łączyć z funkcją prokuratora, uznania za winnego popełnienia przestępstwa, uznania za niezdolnego do pełnienia obowiązków służbowych lub niemożności pełnienia obowiązków służbowych ze względu na stan zdrowia. Stosunek służbowy prokuratora ulega rozwiązaniu również w przypadku dyscyplinarnego wydalenia lub rezygnacji ze służby prokuratorskiej. Budżet prokuratury ustala Minister Sprawiedliwości. Status prokuratora reguluje ustawa nr 283/1993.

Funkcje niepodlegające łączeniu

Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustawie prokurator nie może pełnić funkcji sędziego arbitrażowego lub mediatora przy rozwiązywaniu sporów prawnych, reprezentować stron w postępowaniu przed sądem ani występować w charakterze pełnomocnika powoda lub strony w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Poza służbą prokuratorską, zajmowaniem stanowiska prokuratora przełożonego lub zastępcy prokuratora przełożonego lub pełnieniem funkcji wynikających z czasowego oddelegowania do ministerstwa lub Akademii Sędziowskiej, prokurator nie może pełnić żadnej odpłatnej funkcji ani prowadzić żadnej działalności zarobkowej, z wyjątkiem zarządu własnym majątkiem oraz działalności naukowej, dydaktycznej, literackiej, dziennikarskiej lub artystycznej bądź służby w organach doradczych ministerstwa, rządu lub organach parlamentu.

Wynagrodzenie

Wysokość wynagrodzenia prokuratorów określa ustawa, a wypłacane jest ono ze skarbu państwa.

Odpowiedzialność zawodowa

Zgodnie z ustawą szczególną za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty wynikające z bezprawnych decyzji lub błędów proceduralnych prokuratora odpowiada skarb państwa.

Prokuratorzy ponoszą również odpowiedzialność za przewinienia dyscyplinarne.

Sędziowie

Organizacja

Podstawowym przepisem regulującym status sędziów jest art. 82 ust. 1 Konstytucji Republiki Czeskiej, który stanowi, że w sprawowaniu swojego urzędu sędziowie są niezawisli i nikt nie może podważać ich bezstronności. Dalsze unormowania znajdują się w ustawie nr 6/2002 o sądach i sędziach.

Powołanie i wykonywanie zawodu

Sędziów powołuje Prezydent Republiki Czeskiej spośród kandydatów spełniających wymogi. Sędzia obejmuje urząd po złożeniu ślubowania. Nie przewidziano jednak żadnego szczególnego uprawnienia do bycia powołanym na sędziego.

Przygotowanie do zawodu sędziego obejmuje odbycie trzyletniej aplikacji sędziowskiej w sądach. Po jej ukończeniu aplikanci przystępują do egzaminu sędziowskiego.

Sędziów powołuje się na czas nieoznaczony, przy czym Minister Sprawiedliwości może czasowo zwolnić sędziego z pełnienia służby. Stosunek służbowy sędziego wygasa z końcem roku, w którym sędzia ukończy 70 lat, w razie śmierci sędziego lub uznania go za zmarłego bądź niezdolnego do pełnienia służby lub zrzeczenia się urzędu przez sędziego.

Kwalifikacje i inne wymagania dotyczące sędziów

Aby zostać powołanym na sędziego należy:

posiadać obywatelstwo czeskie
mieć pełną zdolność do czynności prawnych,
być niekaranym,
mieć ukończone 30 lat,
posiadać tytuł magistra prawa czeskiego uniwersytetu,
zdać egzamin sędziowski,
mieć doświadczenie i cechy osobowości, które gwarantują należyte wykonywanie zawodu sędziego, oraz
przyjąć powołanie na sędziego oraz przydział na stanowisko sędziowskie w konkretnym sądzie.

Ławnicy są powoływani spośród społeczeństwa (pod warunkiem niekaralności). Składają oni ślubowanie przed prezesem sądu i sprawują swoją funkcję przez cztery lata.

Funkcje niepodlegające łączeniu

Oprócz pełnienia funkcji prezesa lub zastępcy prezesa sądu, sędziowie nie mogą prowadzić żadnej działalności zarobkowej, z wyjątkiem zarządu własnym majątkiem oraz działalności naukowej, dydaktycznej, literackiej, dziennikarskiej lub artystycznej bądź służby w organach doradczych ministerstwa, rządu lub organach parlamentu.

Wynagrodzenie

Wysokość wynagrodzenia sędziego określa ustawa.

Rola i obowiązki

Podstawowym prawem i obowiązkiem sędziego jest zachowanie niezawisłości w pełnieniu urzędu, podleganie wyłącznie prawu, dokonując jego wykładni zgodnie z najlepszą wiedzą oraz sumieniem. Sędziowie nie mogą ulegać wpływowi wywieranym m.in. w interesie partii politycznych, przez opinię publiczną lub media. Zabronione jest podważanie lub naruszanie niezawisłości i bezstronności sędziów.

Sędziowie wydają orzeczenia w rozsądnym terminie i bez zbędnej zwłoki, oraz zapewniają stronom postępowania i ich pełnomocnikom możliwość dochodzenia swoich praw, ale nie mogą z nimi pertraktować na temat istoty sprawy lub kwestii proceduralnych, które mogą mieć wpływ na sprawę.

Nawet po przejściu w stan spoczynku sędzia nie może ujawnić informacji, które uzyskał w trakcie wykonywania swoich obowiązków. Z tajemnicy służbowej może zostać zwolniony jedynie w nadzwyczajnych okolicznościach.

Wykaz sędziów i sądów, w których sędziowie wykonują swoje obowiązki, można znaleźć na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości:

[Ministerstwo Sprawiedliwości](#).

Związek Sędziów (Soudcovská unie) nie reprezentuje wszystkich sędziów, ponieważ członkostwo w nim jest dobrowolne. Zgromadzenie Ogólne Związku Sędziów uchwaliło kodeks etyki sędziowskiej zawierający zasady etyczne, którymi kierują się sędziowie.

Kategorie i specjalizacje sędziów

Poza orzekaniem w sprawach sędziowie mogą również sprawować funkcje prezesów lub wiceprezesów sądów. Prezesów i wiceprezesów Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) i Najwyższego Sądu Administracyjnego (Nejvyšší správní soud) powołuje Prezydent Republiki Czeskiej, a prezesów i wiceprezesów sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych powołuje Minister Sprawiedliwości. Do ich podstawowych zadań należy kierowanie sądami. Sędzia może również zostać powołany na przewodniczącego kolegium Sądu Najwyższego lub Najwyższego Sądu Administracyjnego, bądź na przewodniczącego prezydium sądu.

Sądy rejonowe, okręgowe i apelacyjne dzielą się na wyspecjalizowane wydziały karne, cywilne i administracyjne, zajmujące się poszczególnymi rodzajami spraw.

Odpowiedzialność zawodowa sędziów

Za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty wynikające z błędnych orzeczeń, postanowienia dotyczącego tymczasowego aresztowania, wyroku lub orzeczeniu środka zabezpieczającego, bądź też z nieprawidłowości proceduralnych odpowiada skarb państwa. Sędzia może zostać zobowiązany do zapłaty odszkodowania wyłącznie w razie uznania go za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego lub przestępstwa. Sędziowie odpowiadają za zachowanie profesjonalizmu podczas pełnienia czynności służbowych.

Inni pracownicy sądów

Asystent sędziego / asystent prokuratora (374 Kb)

Aplikant (422 Kb)

Wyższy urzędnik sądowy / wyższy urzędnik prokuratury (372 Kb)

Notariusze

Organizacja

Zawód i czynności notariusza zostały uregulowane ustawą nr 358/1992 o notariacie i czynnościach notariuszy (kodeks notarialny).

Notariusze mają obowiązek przynależności do Izby Notarialnej (Notářská komora), która sprawuje pieczę nad wykonywaniem zawodu notariusza. Izba organizuje też szkolenia zawodowe oraz egzaminy dla aplikantów notarialnych. Wykaz notariuszy z podziałem na okręgi znajduje się na stronie internetowej [Izby Notarialnej](#).

Powołanie i wykonywanie zawodu

Notariusza powołuje na wolne stanowisko Minister Sprawiedliwości na wniosek Izby Notarialnej, po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego. Notariusz rozpoczyna działalność po wpisaniu do rejestru notariuszy prowadzonego przez Izbę Notarialną.

Aplikant notarialny przygotowuje się do zawodu poprzez pracę pod patronatem notariusza. Kolejnym etapem przygotowania do zawodu jest uzyskanie przez aplikanta statusu asesora notarialnego, po ukończeniu trzyletniej aplikacji i złożeniu egzaminu notarialnego.

Notariusz zostaje powołany na czas nieoznaczony, ale może zostać zawieszony w czynnościach. Notariusz przestaje wykonywać zawód po ukończeniu 70 lat, w razie śmierci lub uznania za zmarłego, odwołania, utraty obywatelstwa czeskiego, utraty praw cywilnych, odmowy złożenia ślubowania lub niemożności pełnienia obowiązków zawodowych ze względu na stan zdrowia.

Liczbę kancelarii notarialnych na obszarze właściwości każdego sądu rejonowego określa Minister Sprawiedliwości po uzyskaniu opinii Izby Notarialnej.

W wykonywaniu obowiązków zawodowych notariusze są niezależni. Podlegają wyłącznie ustawie. Praktyka notarialna nie podlega łączeniu z żadną inną formą zarobkowania (chyba że ustawa stanowi inaczej).

Kwalifikacje i inne wymagania dotyczące notariuszy

Aby zostać powołanym na notariusza należy:

- posiadać obywatelstwo czeskie
- mieć pełną zdolność do czynności prawnych,
- być niekaranym,
- posiadać wyższe wykształcenie;
- ukończyć co najmniej pięcioletnią aplikację notarialną;
- zdać egzamin notarialny.

Aby móc rozpocząć prowadzenie praktyki notarialnej, należy:

- zostać powołanym na notariusza;
- złożyć ślubowanie wobec Ministra Sprawiedliwości, jeżeli nie zostało złożone wcześniej;
- uzyskać pieczęć urzędową notariusza;
- zawrzeć ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody, obrażenia ciała lub straty wyrządzone przy wykonywaniu czynności.

Funkcje niepodlegające łączeniu

Notariusze nie mogą prowadzić żadnej innej działalności zarobkowej, z wyjątkiem zarządu własnym majątkiem. Mogą jednak prowadzić działalność naukową, publicystyczną, dydaktyczną, tłumaczeniową, artystyczną lub występować w charakterze biegłego za wynagrodzeniem.

Wynagrodzenie

Zgodnie z kodeksem notarialnym notariuszowi za jego pracę przysługuje wynagrodzenie, na które składa się głównie taksa notarialna, należność za poświęcony czas oraz zwrot kosztów. Wynagrodzenie pokrywa osoba zwracająca się o skorzystanie z usług notariusza. Notariusze mają prawo żądać zaliczki w rozsądnej wysokości na poczet taksy i kosztów. Szczegółowe unormowania dotyczące wynagrodzenia notariuszy zawarte są w odpowiednich aktach prawnych.

Rola i obowiązki notariuszy

Przy wykonywaniu czynności zawodowych notariusze są obowiązani przestrzegać przepisów powszechnie obowiązujących ustaw i innych aktów prawnych; przy udzielaniu porad prawnych są ponadto związani wytycznymi klienta. Notariusz może odmówić dokonania żądanej czynności tylko wówczas, gdy jest to sprzeczne z powszechnie obowiązującym prawem; kiedy sprawa dotyczy osoby będącej w bliskim stosunku z notariuszem; kiedy w tej samej sprawie udzielał już pomocy prawnej innej osobie posiadającej sprzeczne interesy; kiedy osoba zwracająca się o poradę prawną bezpodstawnie odmawia zapłaty zaliczki w rozsądnej wysokości. Notariusz ma prawo odstąpić od umowy z klientem lub osobą zwracającą się o poradę prawną, jeżeli dojdzie do utraty wzajemnego zaufania.

Notariusz ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskał w trakcie wykonywania czynności zawodowych i które mogą wpływać na uzasadniony interes klientów lub osób zwracających się o poradę prawną; z obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić notariusza wyłącznie osoba, której sprawa dotyczy.

Do usług prawnych i innych czynności notariusza należy:

działanie w charakterze zarządcy sądowego, tj. jako przedstawiciela sądu w sprawach spadkowych;

sporządzanie aktów notarialnych – urzędowych protokołów czynności prawnych; zgromadzeń ogólnych oraz posiedzeń osób prawnych, innych czynności i okoliczności

sporządzanie umów;

przyjmowanie na przechowanie;

sporządzanie aktów notarialnych opatrzonych klauzulą o poddaniu się egzekucji;

sporządzanie i przechowywanie testamentów;

sporządzanie umów przedmażeńskich (które muszą być zawarte w formie aktu notarialnego), umów poręczenia i rejestracja poręczeń;

uwierzytelnianie dokumentów.

Notariusze wydają również wypisy z czeskiego rejestru nieruchomości itp.

Odpowiedzialność zawodowa notariuszy

Notariusze ponoszą odpowiedzialność wobec klientów, osób zwracających się o poradę prawną lub innych osób, których dotyczy sprawa, za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty wyrządzone przy wykonywaniu czynności; notariusze ponoszą również odpowiedzialność wobec swoich pracowników za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty poniesione w czasie pracy. Notariusz podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej z tego tytułu.

Notariusze podlegają również odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Nadzór państwowy nad wykonywaniem obowiązków przez notariuszy sprawuje Minister Sprawiedliwości, Izba Notarialna Republiki Czeskiej oraz poszczególne izby notarialne.

Stowarzyszenie zawodowe

Izby notarialne utworzone z mocy ustawy w okręgach sądów okręgowych oraz w okręgu sądu miejskiego w Pradze (Městský Soud V Praze) zrzeszają wszystkich notariuszy z danego okręgu. Izba notarialna posiada osobowość prawną, własne przychody i organy.

Izba Notarialna Republiki Czeskiej (Notářská komora ČR) jest ogólnokrajową samorządną organizacją zawodową zrzeszającą poszczególne izby notarialne. Posiada osobowość prawną, własne przychody i organy. Do jej zadań należy prowadzenie i zarządzanie zawartością centralnego rejestru testamentów, który jest niejawnym elektronicznym spisem testamentów, aktów wydziedziczenia oraz aktów je odwołujących oraz protokołów powołania i odwołania wykonawców testamentów. Izba Notarialna Republiki Czeskiej prowadzi również rejestr poręczeń.

Organizacja zawodów prawniczych: prawnicy

Adwokaci

Adwokaci muszą być członkami Czeskiej Izby Adwokackiej ([Česká advokátní komora](#)), ogólnokrajowej i samorządnej organizacji pozarządowej sprawującej pieczęć nad wykonywaniem zawodu adwokata.

Świadczenie usług przez adwokatów reguluje ustawa nr 85/1996 o [adwokaturze](#) (zákon o advokácii).

Wymagania dotyczące adwokatów

Aby móc wykonywać zawód adwokata, należy uzyskać wpis na listę adwokatów prowadzoną przez [Czeską Izbę Adwokacką](#). Aby uzyskać wpis na listę, należy złożyć pisemny wniosek oraz:

mieć [pełną zdolność do czynności prawnych](#),

być [niekaranym](#),

posiadać tytuł [magistra](#) prawa,

odbyć co najmniej trzyletnią [aplikację adwokacką](#),

zdać [egzamin adwokacki](#) oraz

złożyć [ślubowanie](#) wobec przewodniczącego [Czeskiej Izby Adwokackiej](#).

Usługi prawne na obszarze [Republiki Czeskiej](#) mogą świadczyć w sposób regularny i za opłatą wyłącznie:

adwokaci wpisani na listę [Czeskiej Izby Adwokackiej](#),

adwokaci europejscy.

W Republice Czeskiej istnieje tylko jeden rodzaj adwokata, bez żadnego rozróżnienia. Specjalizacje w poszczególnych dziedzinach prawa adwokaci rozwijają w toku praktyki zawodowej.

Prawa i obowiązki adwokatów

Adwokat rozpoczyna praktykę po wpisaniu na listę adwokatów.

Kandydat na adwokata przygotowuje się do zawodu w drodze aplikacji odbywanej pod patronatem adwokata.

Wpisu na listę dokonuje się na czas nieoznaczony, ale prawo do wykonywania zawodu podlega zawieszeniu w przypadkach określonych ustawą lub na mocy decyzji czeskiej Izby Adwokackiej.

Prawo do wykonywania zawodu adwokata wygasa po usunięciu adwokata z listy z przyczyn określonych w ustawie, m.in. w razie śmierci, uznania za zmarłego, utraty lub ograniczenia praw cywilnych, dyscyplinarnego skreślenia z listy, ogłoszenia upadłości, bądź też na wniosek samego adwokata. Decyzję o skreśleniu adwokata z listy może również wydać czeska Izba Adwokacka.

Funkcje niepodlegające łączeniu

Zgodnie z ustawą adwokat wykonujący zawód nie może jednocześnie pozostawać zatrudniony ani zajmować innego podobnego stanowiska, z wyjątkiem zatrudnienia w charakterze wykładowcy szkoły wyższej, oraz nie może wykonywać żadnej funkcji niepodlegającej łączeniu z zawodem adwokata.

Wynagrodzenie

Co do zasady adwokaci pobierają opłaty za swoje usługi od klientów; adwokat może zażądać zaliczki w rozsądnej wysokości. Sposób ustalania wysokości opłat za usługi prawne świadczone przez adwokatów, zwrotu wydatków oraz wynagrodzenia za przeznaczony czas regulują powszechnie obowiązujące przepisy. Zazwyczaj wysokość opłaty za usługi prawne zostaje określona w umowie z klientem (opłata umowna). W razie nieokreślenia opłaty umownej wysokość opłaty określa się na podstawie stawek opłat pozaumownych adwokatów. W razie wyznaczenia adwokata do świadczenia pomocy prawnej z urzędu opłaty pokrywa skarb państwa.

Stowarzyszenie zawodowe

Samorządną organizacją zawodową adwokatów jest Czeska Izba Adwokacka z siedzibą w Pradze i oddziałem w Brnie. Izba posiada własne organy. Określa ona wiążące zasady wykonywania zawodu adwokata, które są ogłaszane w dzienniku urzędowym Czeskiej Izby Adwokackiej.

Należą do nich zasady etyki zawodowej oraz zasady konkurencji obowiązujące adwokatów w Republice Czeskiej.

Odpowiedzialność zawodowa

Adwokaci ponoszą odpowiedzialność wobec swoich klientów za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty wyrządzone przez nich, ich pracowników lub przedstawicieli podczas wykonywania czynności zawodowych. Adwokaci podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej z tego tytułu.

Adwokaci podlegają również odpowiedzialności za przewinienia dyscyplinarne, w tym poważne lub powtarzające się naruszenia obowiązków zawodowych.

Prawnicze bazy danych

Listę adwokatów można znaleźć na stronie internetowej [Czeskiej Izby Adwokackiej](#). Na stronie można wyszukiwać adwokatów nie tylko według miejsca działalności, lecz również według dziedziny specjalizacji oraz znajomości języków obcych.

Czy dostęp do tej bazy danych jest bezpłatny?

Tak, dostęp do tej bazy danych jest bezpłatny.

Radcy prawni

W Republice Czeskiej istnieje tylko jeden rodzaj zawodu adwokata.

Inne zawody prawnicze

Komornicy

Komornik sądowy jest **niezależnym** zawodem **prawniczym**, do którego zadań należy przeprowadzanie **egzekucji** na podstawie **kodeksu postępowania egzekucyjnego**. Wszyscy komornicy sądowi mają obowiązek przynależności do samorządnej **Izby Komorniczej**.

Zawód komornika reguluje ustawa nr 120/2001 o komornikach sądowych i egzekucji (kodeks postępowania egzekucyjnego).

Komorników powołuje Minister Sprawiedliwości.

Komornik w Republice Czeskiej jest funkcjonariuszem publicznym, a jego czynności poczytuje się za czynności sądu.

Aby zostać powołanym na komornika kandydat musi posiadać obywatelstwo czeskie oraz:

mieć **pełną zdolność do czynności prawnych**;

uzyskać wykształcenie prawnicze na czeskim **uniwersytecie**,

być **niekaranym**,

posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe,

zdać **egzamin komorniczy**.

Powołanie i wykonywanie zawodu

Komornika powołuje na wolne stanowisko Minister Sprawiedliwości po przeprowadzeniu otwartego konkursu. Komornik składa ślubowanie. Po powołaniu komornik zostaje członkiem Izby Komorniczej. Przygotowanie do zawodu komornika obejmuje odbycie aplikacji komorniczej pod patronatem komornika.

Kolejnym etapem przygotowania zawodowego jest uzyskanie statusu asesora komorniczego; od kandydata wymaga się ukończenia trzyletniej aplikacji oraz złożenia egzaminu komorniczego przed wpisem na listę komorników.

Komornika powołuje się na czas nieoznaczony, ale Minister Sprawiedliwości może zawiesić komornika w czynnościach. W trakcie zawieszenia komornik nie może wykonywać czynności komorniczych. Wyznacza się wówczas zastępstwo, podobnie jak w innych przypadkach niemożności wykonywania czynności (np. z powodu choroby lub urlopu).

Stosunek służbowy komornika wygasa w chwili utraty członkostwa w Izbie Komorniczej. Następuje to na skutek śmierci, uznania za zmarłego, odwołania, utraty obywatelstwa czeskiego, utraty lub ograniczenia praw cywilnych.

Funkcje niepodlegające łączeniu

Komornicy nie mogą prowadzić żadnej innej działalności zarobkowej, z wyjątkiem zarządu własnym majątkiem. Mogą jednak prowadzić działalność naukową, publicystyczną, dydaktyczną, tłumaczeniową, artystyczną lub występować w charakterze biegłego za wynagrodzeniem.

Wynagrodzenie

Komornicy prowadzą egzekucje oraz inne czynności za wynagrodzeniem, na które składa się głównie opłata komornicza, zwrot wydatków, wynagrodzenie za poświęcony czas oraz zwrot kosztów doręczania nakazów sądowych. Komornik i zainteresowana osoba mogą umownie określić wysokość opłaty komorniczej. W razie braku umowy wysokość opłaty ustala się na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów. Komornicy mają prawo żądać zaliczki w rozsądnej wysokości na poczet kosztów egzekucji.

Odpowiedzialność zawodowa

Komornicy ponoszą odpowiedzialność za wszelkie szkody, obrażenia ciała lub straty wyrządzone przez nich oraz ich pracowników podczas czynności egzekucyjnych. Komornicy podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej z tego tytułu.

Komornicy i asesory komorniczy podlegają również odpowiedzialności za przewinienia dyscyplinarne, w tym naruszenia obowiązków ustawowych bądź poważne lub powtarzające się uchybienia godności urzędu.

Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej [Izby Komorniczej](#).

Organizacje świadczące usługi prawne pro bono (nieodpłatnie)

Liczne organizacje świadczą nieodpłatną pomoc prawną w różnych dziedzinach. Wśród nich można wymienić na przykład [Frank Bold](#) (specjalizującą się w pomocy prawnej w sprawach dotyczących środowiska), [Iuridicum remedium](#).

Czeska Izba Adwokacka udziela bezpłatnych porad prawnych w określonych sprawach.

Czeska Izba Komornicza udziela bezpłatnych porad prawnych dotyczących egzekucji.

Ostatnia aktualizacja: 10/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.